

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl v senátu složeném z předsedkyně senátu JUDr. Petry Venclové, Ph. D., a soudců JUDr. Aleše Korejtky a Mgr. Ondřeje Bartoše ve věci

žalobce: V. M.

proti
žalovanému: Ministerstvo práce a sociálních věcí,
sídlem Na Poříčním právu 376/1, 128 01 Praha,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 6. 2022, č. j. MPSV-2022/102447-919, sp. zn. SZ/MPSV-2022/53938-919,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 9. 6. 2022, č. j. MPSV-2022/102447-819, se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Rozhodnutím Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Pardubicích (dále též „správní orgán prvního stupně“) ze dne 7. 3. 2022, č. j. 4636/2022/VMY, byl žalobci přiznán příspěvek na péči ve výši 880 Kč měsíčně, neboť správní orgán prvního stupně

dospěl k závěru, že žalobce není schopen zvládat 4 základní životní potřeby (mobilitu, tělesnou hygienu, osobní aktivity, péči o domácnost) posuzované podle § 9 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o sociálních službách“), a proto je osobou závislou (v stupni I – lehká závislost) na pomoci jiné fyzické osoby ve smyslu § 8 odst. 2 písm. a) zákona o sociálních službách.

2. Proti rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Pardubicích ze dne 7. 3. 2022, č. j. 4636/2022/VMY, podal žalobce odvolání, v němž namítal, že vedle mobility, tělesné hygieny, osobních aktivit a péče o domácnost nezvládá též základní životní potřebu stravování (není schopen připravit a přemístit nápoj a stravu na místo konzumace, neboť „neudrží rovnováhu“), oblékání a obouvání (není schopen sám si obléci ponožky, spodní prádlo a kalhoty, „*má problém i s pantoflem*“), výkon fyziologické potřeby („*nestihne dojít na toaletu a není schopen sám provést následnou očistu*“) a péči o zdraví (není schopen „*sám provádět ošetřovatelské postupy a ošetření jizev a jiných kožních problémů na nohou*“).
3. Žalovaný rozhodnutím ze dne 9. 6. 2022, č. j. MPSV-2022/102447-919, sp. zn. SZ/MPSV-2022/53938-919, odvolání žalobce zamítl a rozhodnutí správního orgánu prvního stupně potvrdil. S odkazem na posudek posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Hradci Králové (dále též „PK MPSV“) ze dne 24. 5. 2022 žalovaný konstatoval, že žalobce nezvládá základní životní potřeby mobilitu, tělesnou hygienu, osobní aktivity a péči o domácnost, „*další základní životní potřeby je schopen v pomalém tempu zvládnout, při některých základních životních potřebách potřebuje občasnou kontrolu, připomínání, pomoc*“, přičemž „*z posudkově medicínského hlediska není důvod hodnotit zbývající základní životní potřeby jako nezvládané, protože (žalobce) nemá těžké postižení hybnosti horních končetin ve smyslu jejich ochrnutí ani těžké omezení rozsahu hybnosti nosných kloubů, závažné postižení zraku stupně praktické nevidomosti ani sluchu stupně praktické nedoslýchavosti*“, nemá též „*těžké duševní postižení*“.
4. Proti rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 9. 6. 2022, č. j. MPSV-2022/102447-919, sp. zn. SZ/MPSV-2022/53938-919, podal žalobce žalobu, v níž uvedl, že závěry žalovaného jsou nesprávné, resp. jeho zdravotní stav nebyl řádně posouzen, neboť vedle mobility, tělesné hygieny, osobních aktivit a péče o domácnost nezvládá též základní životní potřeby stravování, oblékání a obouvání, výkon fyziologické potřeby a péče o zdraví, a to z důvodů, které popsal již v odvolání proti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně. Žalobce připustil, že v řízení, z něhož vzešlo žalobou napadené rozhodnutí, byl pasivní a nevyužil možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí, bylo tomu tak ovšem proto, že 5 denní lhůta stanovená žalovaným byla příliš krátká, nadto žalobce zcela neporozuměl obsahu zaslané písemnosti. Žalobce se proto až v žalobě nově dovolává závěrů učiněných v řízeních týkajících se průkazu osoby se zdravotním postižením a invalidního důchodu, k nimž dle žalobce měly správní orgány při rozhodování o jeho žádosti o příspěvek na péči přihlédnout. Vadu žalobce spatřuje i v tom, že jeho ošetřující lékařka nebyla vyzvána „*k doplnění údajů k příspěvku na péči*“, „*k přezkumu nepřizvali odborného lékaře*“ a on sám též nebyl „*vyzván k osobní účasti na posudkové komisi*“. Ze všech výše uvedených důvodů by dle žalobce mělo být žalobou napadené rozhodnutí zrušeno a věc by měla být žalovanému vrácena k dalšímu řízení.

5. Žalovaný ve vyjádření k žalobě setrval na závěrech obsažených v odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí, které je dle jeho názoru plně přezkoumatelné, věcně správné a zákonné, a navrhl, aby soud žalobu zamítl.
6. Soud přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí [přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.)] a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
7. Podle § 7 odst. 1 zákona o sociálních službách se příspěvek na péči (dále jen „příspěvek“) poskytuje osobám závislým na pomoci jiné fyzické osoby. Tímto příspěvkem se stát podílí na zajištění sociálních služeb nebo jiných forem pomoci podle tohoto zákona při zvládání základních životních potřeb osob. Náklady na příspěvek se hradí ze státního rozpočtu.
8. Podle § 8 odst. 2 zákona o sociálních službách se osoba starší 18 let věku považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve
 - a) stupni I (lehká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat tři nebo čtyři základní životní potřeby,
 - b) stupni II (středně těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat pět nebo šest základních životních potřeb,
 - c) stupni III (těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat sedm nebo osm základních životních potřeb,
 - d) stupni IV (úplná závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat devět nebo deset základních životních potřeb,a vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby.
9. Dle § 9 odst. 1 zákona o sociálních službách se při posuzování stupně závislosti hodnotí schopnost zvládat tyto základní životní potřeby: a) mobilita, b) orientace, c) komunikace, d) stravování, e) oblékání a obouvání, f) tělesná hygiena, g) výkon fyziologické potřeby, h) péče o zdraví, i) osobní aktivity, j) péče o domácnost.
10. Z § 9 zákona o sociálních službách dále plyne, že při hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby se hodnotí funkční dopad dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost zvládat základní životní potřeby; přitom se nepřihlíží k pomoci, dohledu nebo péči, která nevyplyvá z funkčního dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Pro uznání závislosti v příslušné základní životní potřebě musí existovat příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat základní životní potřebu v přijatelném standardu. Funkční schopnosti se hodnotí s využíváním zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využíváním běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení v domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku. Bližší vymezení schopností zvládat základní životní potřeby a způsob jejich hodnocení stanoví prováděcí právní předpis, kterým je vyhláška Ministerstva práce a sociálních věcí č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů.
11. Pro posouzení zdravotního stavu žadatele o příspěvek na péči je třeba odborných medicínských znalostí, kterými disponují speciální posudkové komise. Pro účely odvolacího správního řízení, jehož předmětem je příspěvek na péči, posuzuje zdravotní

stav osoby posudková komise zřízená žalovaným na základě § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, v rozhodném znění. V řízeních, v rámci nichž je rozhodováno o příspěvku na péči, se musí vycházet z hodnocení všech podkladů uvedených v § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách. Stěžejním důkazem v tomto řízení je lékařský posudek, a proto je na něj kladen požadavek úplnosti a přesvědčivosti (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 9. 2009, č. j. 4 Ads 57/2009 - 53). Tento požadavek vychází z premisy, že odborné závěry, které jsou v posudcích vysloveny, nemohou být přezkoumávány ze strany správních orgánů či soudů, neboť ty k takovému posouzení nedisponují potřebnými znalostmi (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2015, č. j. 3 Ads 129/2014 - 24). V řízeních o žalobách proti rozhodnutím, jež jsou založeny na zmíněných posudcích, proto správní soudy podrobují posudky testu jednoznačnosti, úplnosti a přesvědčivosti (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2013, č. j. 3 Ads 24/2013 - 34, ze dne 27. 6. 2014, č. j. 4 Ads 68/2014 - 37, ze dne 26. 3. 2015, č. j. 4 Ads 263/2014 - 60, anebo ze dne 15. 4. 2015, č. j. 6 Ads 217/2014 - 23). Aby byl posudek jednoznačný, úplný a přesvědčivý, je třeba, aby se vypořádal se všemi relevantními podklady (viz § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách) a přezkoumatelnou úvahou z nich vyvodil závěry podstatné pro posouzení zdravotního stavu osoby (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 2. 2015, č. j. 1 Ads 156/2014 - 28). V souladu s § 2a vyhlášky posudková komise musí posoudit zvládnutí dané životní potřeby skrze dílčí aktivity vymezené pro jednotlivé potřeby v příloze č. 1 vyhlášky (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 4. 2017, č. j. 5 Ads 80/2016 - 22, ze dne 29. 9. 2015, č. j. 4 Ads 167/2015 - 27, bod 31, či rozsudek téhož soudu ze dne 25. 3. 2022, č. j. 5 Ads 38/2021 - 26, bod 19). Je tomu tak proto, že nezvládnutí být jen jedné z vymezených aktivit znamená nezvládnutí dané životní potřeby (§ 2a vyhlášky). Zvládání základních životních potřeb pro účely určení závislosti na pomoci cizí osoby a poskytnutí příspěvku na péči je přitom nutno posuzovat komplexně s přihlédnutím k celkovému zdravotnímu stavu posuzované osoby a nezaměřovat se pouze na jediné, nejvýznamnější onemocnění (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 7. 2021, č. j. 6 Ads 257/2019 - 26). V odůvodnění rozsudku ze dne 20. 12. 2018, č. j. 10 Ads 269/2018 - 27 (bod 19), pak Nejvyšší správní shrnul: „*NSS soustavně judikuje, že posudek ve věci příspěvku na péči musí být úplný, jednoznačný a přesvědčivý. Uvedený požadavek spočívá v tom, že posudkový lékař, resp. komise se musí vypořádat se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaná osoba namítá, a vyjádřit se k její schopnosti zvládat veškeré aktivity vyjmenované u jednotlivých životních potřeb v příloze č. 1 vyhlášky MPSV č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách. Případnými spornými dílčími aktivitami se posudková komise musí detailně zabývat a své úvahy opřít o dostatečně zjištěný skutkový stav.*“ Tuto povinnost však PK MPSV v nyní posuzované věci nesplnila (a nesplnil ji ani posudkový lékař OSSZ), když se vůbec nevyjádřila ke schopnosti žalobce zvládat veškeré aktivity vyjmenované u sporných životních potřeb stravování, oblékání a obouvání, výkon fyziologické potřeby a péče o zdraví v příloze č. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, již vůbec se pak výslovně nevyjádřila k odvolacím námitkám, které se týkaly přemísťování nápoje a stravy, obouvání bot, oblékání spodního prádla, ponožek a kalhot, ošetřování dolních končetin a schopnosti včas používat WC a provádět očistu po výkonu fyziologické potřeby. PK MPSV pouze konstatovala, že „*z posudkové medicínského hlediska není důvod hodnotit zbývající základní životní potřeby jako*

nezvládané“, byť v předcházející větě posudku připustila, že „*při některých základních životních potřebách potřebuje* (žalobce) *občasnou kontrolu, připomínání, pomoc*“. Jestliže však žalobce potřebuje při zvládání některých sporných životních potřeb pomoc jiné osoby [což je např. výslovně konstatováno v případě oblékání a stravování i v záznamu ze sociálního šetření (byť si je soud vědom toho, že záznam ze sociálního šetření je pouze důkaz podpůrný a že stěžejním důkazem je posudek lékaře, respektive posudkové komise - viz např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 12. 2021, č. j. 8 Ads 303/2021 – 27, bod 11, a judikaturu tam citovanou)], nelze v situaci, kdy nebylo v posudku uvedeno, že tato pomoc (dohled) nevyplývá z funkčního dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, bez dalšího uzavřít, že tyto životní potřeby žalobce sám zvládá v přijatelném standardu. Ze všech shora popsanych důvodů není dle názoru soudu možno hodnotit posudek PK MPSV jako úplný, jednoznačný a přesvědčivý [ostatně i Nejvyšší správní soud hodnotí jako neúplné a nepřesvědčivé ty posudky, které neobsahují zhodnocení jednotlivých dílčích aktivit vymezených pro jednotlivé sporné základní životní potřeby v příloze č. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb. – viz např. rozsudek ze dne 24. 9. 2021, č. j. 5 Ads 52/2020 – 68, bod 26]. Žalovaný na pochybení PK MPSV nijak nezareagoval, přičemž tato vada je sama o sobě důvodem pro zrušení žalobou napadeného rozhodnutí.

12. Na tomto místě soud dodává, že si je vědom toho, že subjektivní vnímání zdravotních potíží žalobcem nemůže být samo o sobě podkladem pro závěr o jeho neschopnosti zvládat určitou životní potřebu (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 9. 2019, č. j. 5 Ads 135/2018 – 19). Soud také v této věci nijak nehodnotí, zda je tvrzená neschopnost zvládnout životní potřeby stravování, oblékání a obouvání, výkon fyziologické potřeby a péče o zdraví skutečně důsledkem objektivního zdravotního stavu žalobce, nebo se jedná o pouhé subjektivní přesvědčení žalobce. Tato role soudu nepřislúší. Je to právě PK MPSV, která by se touto otázkou měla přezkoumatelným způsobem zabývat a přesvědčivě své závěry odůvodnit způsobem výše popsaným. Soud si je též vědom toho, že ačkoliv podle soudní praxe není osobní vyšetření posuzované osoby posudkovou komisí zákonnou podmínkou, mělo by být pravidlem. Je tomu tak zejména v případech obdobných tomu nyní projednávanému, kdy existují pochybnosti o tom, zda tvrzení žalobce o neschopnosti zvládat výše zmíněné aktivity mají základ v jeho objektivním zdravotním stavu. Právě osobní vyšetření posuzované osoby je způsobilé tyto pochybnosti vyvrátit (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 5. 2015, č. j. 3 Ads 214/2014 – 25).
13. Vadu naopak nelze spatřovat v tom, že ošetřující lékařka žalobce nebyla vyzvána „*k doplnění údajů k příspěvku na péči*“ a „*k přezkumu*“ nebyl „*přizván odborný lékař*“, neboť závěry týkající se míry poklesu pracovní schopnosti žalobce mohou činit pouze posudkoví lékaři,¹ jak je setrvale judikováno správními soudy. Např. v odůvodnění

¹Posudkové lékařství je specializovaný atestační obor. Posuzovat zdravotní stav pro účely provádění sociálního zabezpečení mohou jen kvalifikovaní odborníci v daném oboru, kteří splňují kvalifikační předpoklady stanovené zákonem 95/2004 Sb. a vyhláškou Ministerstva zdravotnictví č. 185/2009 Sb. Všichni lékaři jsou každoročně vzděláváni v rámci systému celoživotního vzdělávání. Posouzení zdravotního stavu pro jednotlivé systémy je rozdílné, posudková kritéria jsou stanovena právními předpisy. Zdravotní postižení, které splňuje zdravotní podmínku pro přiznání jedné dávky, nemusí odpovídat přiznání dávky jiné.

rozsudku ze dne 27. 8. 2020, č. j. 1 Ads 252/2019 – 30 (bod 19), se Nejvyšší správní soud ztotožnil se závěrem krajského soudu, že „*ošetřující lékař bez atestace z posudkového lékařství není oprávněn činit posudkové závěry*“. Podstatné je, že správní orgány měly k dispozici kompletní zdravotní dokumentaci praktického lékaře žalobce (MUDr. H. B.), která obsahovala řadu aktuálních lékařských zpráv. Pokud se žalobce domníval, že měly být zhodnoceny i jiné lékařské zprávy, měl, je správním orgánům předložit (resp. správnímu orgánu prvního stupně). Skutečnosti rozhodné pro nárok na příspěvek na péči je totiž povinen osvědčit žadatel o příspěvek na péči [§ 21 odst. 1 písm. c) zákona o sociálních službách]. Při posuzování stupně závislosti osoby pak okresní správa sociálního zabezpečení vychází ze zdravotního stavu osoby doloženého nálezem vydaným poskytovatelem zdravotních služeb, popřípadě také z vyšetření dětského klinického psychologa v případě pervazivních vývojových poruch, z výsledku sociálního šetření a zjištění potřeb osoby, popřípadě z výsledků funkčních vyšetření a z výsledku vlastního vyšetření posuzujícího lékaře (§ 25 odst. 3 zákona o sociálních službách). Taktéž Nejvyšší správní soud setrval v odůvodnění svých rozhodnutí opakuje, že si je vědom toho, že podle § 3 správního řádu jsou správní orgány povinny zjistit stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jejich úkonu s požadavky uvedenými v § 2 správního řádu. Za tímto účelem opatřují správní orgány podklady pro vydání rozhodnutí (§ 50 správního řádu). To ovšem žadatele v řízení o žádosti nezabavuje břemene tvrzení a důkazního břemene, tedy povinnosti označit důkazy na podporu svých tvrzení (§ 52 správního řádu), mají-li z nich správní orgány vycházet (srov. např. rozsudky ze dne 8. 3. 2018, č. j. 10 Azs 334/2017 – 38, bod 30, ze dne 8. 11. 2018, č. j. 9 Azs 344/2018 – 37, bod 17, ze dne 17. 10. 2018, č. j. 5 Azs 251/2017 – 34, bod 27, ze dne 19. 4. 2018, č. j. 5 Azs 350/2017 – 41, bod 18, či rozsudek ze dne 22. 12. 2016, č. j. 5 Azs 133/2016 – 38). Důkazní břemeno v řízení vedeném na základě žádosti tedy leží primárně na žadateli, nikoliv na správním orgánu (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 2. 2020, č. j. 7 Azs 192/2019 – 28, bod 22, ze dne 14. 3. 2019, č. j. 7 Azs 554/2018 – 31, bod 19, a judikaturu tam citovanou, či rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 3. 2020, č. j. 1 Azs 511/2019 – 38, bod 27, a ze dne 6. 11. 2019, č. j. 7 Azs 345/2019 – 22, bod 16). Např. v odůvodnění rozsudku ze dne 12. 3. 2015, č. j. 9 Azs 12/2015-38, Nejvyšší správní soud uvedl: „*Řízení zahajovaná na návrh, tedy i řízení o žádosti o vydání povolení k trvalému pobytu, nejsou ovládána zásadou vyšetřovací a koncentrace řízení je v nich namístě. Je zejména v zájmu žadatele (zde stěžovatele), aby shromáždil a správnímu orgánu předložil všechny potřebné podklady. Pokud tak stěžovatel neučinil, je současná situace důsledkem pouze jeho nečinnosti.*“ V rozsudku ze dne 2. 11. 2020, č. j. 4 Ads 434/2019 – 37, pak Nejvyšší správní soud ve vztahu k řízení o žádosti o invalidní důchod potvrdil, že „*žadatel o invalidní důchod byl povinen označit důkazy na podporu svých tvrzení (§ 52 s. ř.), a byl tedy povinen prokázat, co sám tvrdí, pokud má správní orgán z jeho tvrzení vycházet (viz rozsudek NSS ze dne 16. 5. 2019, č. j. 5 Ads 24/2018 - 39)*“. Taktéž řízení před správními soudy je ovládáno zásadou projednací a nikoliv vyšetřovací (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 2. 2010, č. j. 1 As 100/2009-129, či rozsudky téhož soudu ze dne 24. 10. 2013, č. j. 5 Afs 46/2013 – 28, a ze dne 5. 3. 2015, č. j. 7 As 279/2014 - 23), tzn., že skutkový stav je zjišťován v rozsahu účastníky tvrzeném a pomocí důkazů účastníky označených (přičemž platí, že každý z účastníků prokazuje ty skutečnosti, ze

kterých vyvozuje pro sebe příznivé právní důsledky).² Je však třeba mít na paměti, že [jak zdůraznil desátý senát Nejvyššího správního soudu v rozsudku ze dne 21. 1. 2021, č. j. 10 As 103/2019 – 76 (viz zejména body 21 až 23)] v řízeních, v nichž nejde ani o správní trestání či o uložení povinnosti z moci úřední, platí koncentrační zásada upravená v § 82 odst. 4 správního řádu (k novým skutečnostem a k návrhům na provedení nových důkazů, uvedeným v odvolání nebo v průběhu odvolacího řízení, se přihlédne jen tehdy, jde-li o takové skutečnosti nebo důkazy, které účastník nemohl uplatnit dříve). Tato zásada omezuje okruh nových skutečností a nových důkazních návrhů, které mohou účastníci uplatnit v odvolacím řízení, na takové novoty, které nemohly být (z objektivních důvodů) uplatněny již v řízení na prvním stupni. Zprostředkovaně se pak dle Nejvyššího správního soudu *„zásada promítne i do navazujícího řízení před správním soudem: ani ten se nebude zabývat takovými tvrzeními a důkazními návrhy, které žalobce mohl uplatnit už ve správním řízení na prvním stupni, ale neudělal to. V řízení o žalobě bude zásada působit o to důsledněji, že řízení před správním soudem má ve vztahu ke správnímu řízení podpůrnou (subsidiární) povahu. Zejména v klasickém řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu by tak soud neměl jako první zkoumat skutková tvrzení či důkazní návrhy, k nimž se správní orgán (v řízení ovládaném koncentrační zásadou) neměl možnost ani důvod vyjádřit, protože mu k tomu žalobce nedal žádný konkrétní a včasný podnět.“* Z těchto důvodů se soud nezabýval tvrzeními a důkazy, které žalobce mohl uplatnit už ve správním řízení na prvním stupni, ale neudělal to. V této souvislosti je třeba žalobci vytknout i to, že nevyužil možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí, byť o tomto právu byl srozumitelně poučen. Jakkoliv lze lhůtu 5 dnů považovat za poměrně krátkou, žalobce, který je plně svéprávný [přičemž dle § 4 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále též „o. z.“), platí právní domněnka, že každá svéprávná osoba má rozum průměrného člověka i schopnost užívat jej s běžnou péčí a opatrností], mohl požádat o její prodloužení.

14. Již vůbec pak soud nemohl přihlédnout k lékařské zprávě ze dne 9. 8. 2022, neboť ta byla vyhotovena až po vydání žalobou napadeného rozhodnutí (podle § 75 odst. 1 s. ř. s. přitom při přezkoumání rozhodnutí vychází soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu).
15. Soud tedy shrnuje, že rozhodnutí v dané věci bylo závislé především na odborném lékařském posouzení, k němuž je ze zákona povolána právě posudková komise, jednalo se tedy o stěžejní důkaz. Posudek PK MPSV však vykazoval vady zahrnující jeho nepřezkoumatelnost, přičemž tento nedostatek odvolací správní orgán neodstranil (vyžádáním doplnění posudku), čímž se i jeho rozhodnutí stalo nepřezkoumatelným pro nedostatek důvodů (viz obdobně rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2009, č. j. 4 Ads 50/2009-63, a ze dne 23. 9. 2009, č. j. 4 Ads 57/2009-53). Soud proto bez jednání žalobou napadené rozhodnutí zrušil [§ 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.] a věc vrátil žalovanému

² Současné platí, že *„důkazní návrh, který procesní strana zatížená důkazním břemenem činí, slouží k prokázání pravdivosti určité tvrzené skutečnosti, a nikoliv k uvádění nových skutečností do řízení, či k upřesnění a konkretizaci typových, paušálních a nekonkrétních tvrzení“* (nálezn Ústavního soudu ze dne 25. 9. 2012, sp. zn. I. ÚS 988/12, bod 29). Jiný postup by totiž stíral rozdíl mezi skutkovými tvrzeními a skutkovými zjištěními, která soud činí z provedených důkazů, a zcela nepřipustným způsobem by přenášel aktivitu a odpovědnost příslušející účastníkům řízení na soud.

k dalšímu řízení (výrok I). Právním názorem, který soud vyslovil v tomto zrušujícím rozsudku, je v dalším řízení žalovaný vázán (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).

16. Žalovaný nebyl v řízení úspěšný, nemá tedy právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšnému žalobci podle obsahu žádné náklady nevznikly, a proto soud rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok II).

Poučení:

Rozsudek, který byl doručen účastníkům, je v právní moci.

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost (mimořádný opravný prostředek) ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Pardubice 12. října 2022

JUDr. Petra Venclová, Ph. D., v. r.
předsedkyně senátu